

فرهنگ لغت نوین

المُعْجَمُ الْحَدِيثُ

عربی به فارسی

تألیف:

ناصر الملی بالله (حکمت)

رهبر دانش

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآورنده
عبدالله، ناصر علی، ۱۳۱۴-
المعجم الحديث (فرهنگ لغت نوین) عربی به
فارسی/تألیف ناصر علی عبدالله (حکمت)، زهرا
رحمانی.
مشخصات نشر:
تهران، مجد، ۱۳۹۲.
شابک
۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۱۲۸-۴
موضوع
زبان عربی -- واژه نامه ها -- فارسی
رده بندی کنگره
۱۳۹۲ ۲۳ع ۲۶۳۶/ف PJ
رده بندی دیوبی
۴۹۲/۷۳۳
شماره کتابشناسی ملی
۳۲۲۸۰۷۱

هرگونه تکثیر کامل یا قسمتی از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده، خلاف قانون، شرع و اخلاق است.
موارد تخلف را به ستاد پیگیری حقوق تألیف و نشر (۰۲۱-۴۴۲۶۳۳۱۶) گزارش فرمایید.

فرهنگ لغت نوین

المُعْجَمُ الْحَدِيثُ

تأليف: ناصر علی عبدالله (حکمت) - زهرا رحمانی

انتشارات مجد

چاپ اول: ۱۳۹۲ تعداد: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۲۶۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است. منحصراً به «مجد» است.

دفتر مرکزی: ...

تهران، خیابان ۱۲ فروردین، تقاطع خیابان خدایان نظری، پلاک ۱۰۸

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۴۲۲۰۶۶۶۶۳۳۸۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۱۲۸-۴

ISBN: 978-600-193-128-4

شعبه فروردین: خیابان ۱۲ فروردین، مقابل تعزیرات، پلاک ۲۸۳، طبقه دوم، تلفن: ۶۶۴۹۰۹۹۸

شعبه اردیبهشت: خیابان اردیبهشت (متری جاوید)، تقاطع شهدای زاندارمری، پلاک ۱۰۸، تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴

شعبه یزد: خیابان فرخی یزدی، مجتمع تجاری شقایق، طبقه هم کف - تلفن: ۰۳۵۱۰۲۰۱۶۷۰

شعبه مشهد: خیابان دانشگاه، بعد از چهارراه دکتر، بازار کتاب گلستان، پلاک ۲ تلفن: ۸۴۰۵۵۳۷

www.majdlaw.ir

E-mail: majdlaw92@gmail.com

سیستم اشتراک پذیری «مجد»:

ارسال پیامک حاوی نام و نام خانوادگی و شغل (در صورت تمایل) به شماره ۳۰۰۰۸۷۷۷۷

فصلنامه حقوقی مجد با ارائه مقالات اساتید مبرز حقوق کشور بطور منظم منتشر می شود.

فهرست مطالب

۳۲۵	باب الضاد	۷	مقدمه
۳۳۱	باب الطاء	۱۱	باب الألف
۳۳۹	باب الظاء	۱۰۵	باب باء
۳۴۱	باب العين	۱۲۳	باب الجيم
۳۶۵	باب الغين	۱۸۵	باب الدال
۳۷۷	باب الفاء	۱۸۹	باب الذال
۳۹۱	باب القاف	۲۰۳	باب الراء
۴۰۹	باب الكاف	۲۲۱	باب الزاء
۴۲۱	باب الام	۲۲۹	باب السين
۴۳۱	باب الميم	۲۴۷	باب الشين
۵۳۳	باب النون	۲۵۱	باب الصاد
۵۵۵	باب الهاء	۲۷۷	
۵۶۵	باب الواو	۲۹۷	
۵۷۹	باب الياء	۳۱۳	

مقدمه

از سال‌ها پیش که تدریس زبان عربی را در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی ایران شروع نمودم، به مشکلات و نیازهای دانشجویان ایرانی برای یافتن معانی گوناگون و کاربردی واژه‌های عربی پی بردم.

در طی این مدت بارها دانشجویان از نگارنده درخواست کردند که فرهنگ لغتی برای آنان تألیف کنم تا بتوانند به آسانی به مقصود خود دست یابند و به کمک آن متون مطبوعاتی و نیز متون ادبی معاصر را ترجمه کنند.

در پی درخواست‌های مکرر و با توکل به خداوند متعال و به امید برداشتن گامی کوچک در خدمت زبان‌فران کریم، به گردآوری واژه‌هایی که امروزه در میان عرب‌زبانان کاربرد بیشتری دارد مشغول شدم، در ابتدای امر هدفم برآورده نمودن نیاز دانشجویان نسبت به قرآن و کتب قطب است بود، اما با گذشت زمان برآن شدم که فرهنگ لغت را گسترش دهم، به امید آن که توان بخشی از نیازهای طالبان زبان عربی به‌ویژه دانشجویان این رشته را برآورده سازم.

برای جلوگیری از ضعف و نارسایی موجود که در فرهنگ لغت‌های دیگر مشاهده نمودم و برای تکمیل کارم به بهترین نحو ممکن از سرکار خانم زهرا رحمانی که دیر زمانی نه چندان دور دانشجوی اینجانب در دانشکده ادبیات دکتر علی شریعتی در شهر مقدس مشهد بودند و اکنون خود استادی فاضل و برجسته هستند، کمک جستم که با زحمات چندین ساله و بی‌وقفه ایشان و با صبر و استقامت در خور تحسین و دقت فراوان تغییرات چشمگیری را در فرهنگ لغت بوجود آوردند. دوران واژه و اصطلاح جدید به آن افزودند و از هیچ تلاشی در این زمینه فروگذار نکردند. چندین بار نیز زحمت بازخوانی، تطبیق و غلط‌گیری واژه‌ها را به دوش کشیدند و تا آخرین مراحل یار و مددکار اینجانب بودند و اینک به لطف خداوند متعال حاصل سخت کوشی‌های پانزده ساله‌مان را تحت عنوان «المعجم الحديث» یا «فرهنگ لغت نوین» به چاپ می‌سپاریم و با فروتنی اذعان می‌کنیم که کمال، مختص خداوند بلندمرتبه است؛ بنابراین هر کاری که انسان انجام دهد، به حکم جایز الخطا بودنش، کم و بیش با کاستی‌ها و لغزش‌هایی همراه است، لذا از استادان گرانقدر و دانشجویان گرامی

درخواست می‌کنیم ما را از راهنمایی‌های خویش محروم نسازند و در صورت مشاهده هر نوع اشکال مؤلفین را از طریق این نشانی‌ها (تهران، شهرری، دانشگاه علم‌حدیث، گروه عربی یا zahrrahmani3@gmail.com آگاه سازند تا إن شاء الله در فرصت‌های آینده کمبودهای آن برطرف گردد.

پیش از مطالعه فرهنگ لغت نظر استادان فرهیخته و دانشجویان عزیز و نکته‌سنج را به مطالب زیر جلب می‌کنیم:

الف. نکته‌ها

۱. المعجم الحديث (فرهنگ لغت نوین)، فرهنگ لغت عربی به فارسی است که بیش از سی هزار واژه و هزاران اصطلاح تازه به همراه بیش از پنجاه هزار کاربرد نو و جدید دارد.

۲. اساس کار این لغت در ضبط کلمات و معانی آن‌ها دو فرهنگ لغت عربی به عربی المنجد في اللغة والمعجم العربی المنبسط بوده و از فرهنگ لغت‌های عربی دیگر نیز کم و بیش بهره برده‌اند.

۳. معادل‌ها و برابرها برای فرهنگ لغت یک ترجمه خشک و بی‌روح از واژه‌های عربی نیست، بلکه در حالتی بی‌شده معادل‌هایی انتخاب شود که به طور دقیق با معانی واژه‌های عربی و کاربردهای نزد عرب زبانان مطابقت داشته باشد.

۴. برای سهولت یافتن کلمات، حرف اول برای هر قرار گرفته است، مثلاً: «أبکی» در باب «أ» قرار گرفته و «تدانی» در «تاء» و «سواص» و «غین».

۵. در خصوص فعل‌ها، صیغه مفرد مذکر غائب اساس کار قرار گرفته است؛ بنابراین جوینده باید به اولین صیغه فعل‌ها توجه داشته باشد.

۶. در مواردی که فعلی از قلم افتاده باشد می‌توان به هم‌خانواده آن مانند مصدر، اسم فاعل و... رجوع کرد.

۷. از آوردن واژه‌هایی که در زبان فارسی و عربی به یک معنی به کار می‌رود، پرهیز شده است.

۸. جمع واژه‌هایی که وزن و آهنگ آن‌ها برای فارسی زبانان نامأنوس است و یا کاربرد بیشتری دارد، آورده شده و از آوردن جمع‌هایی که فارسی‌زبانان با آن‌ها آشنایی دارند و یا کمتر استعمال می‌شود، خودداری شده است.

۹. سعی شده ابتدا معانی پرکاربرد کلمات نوشته شود و سپس معانی کم کاربرد.
۱۰. از آوردن واژه‌ها و الفاظ محلی که در لهجه‌های گوناگون زبان عربی اختلاف دارند، جز در موارد بسیار اندکی که ضرورت اقتضا کرده و معادل فصیحی برای واژه وجود نداشته خودداری شده است، مانند: نارنگی: یوسف أفندی (سوریه و لبنان)، لالنکی (عراق)، مائدرینا (تونس و الجزایر و مراکش) و سعی نموده‌ایم سلامت زبان عربی را کاملاً حفظ نماییم.

۱۱. این معانی حقیقی کلمات و سپس معانی مجازی آن‌ها نوشته شده است، مثلاً، انقلاب واژگون شدن، دمر و شدن (حقیقی) و کودتا (مجازی)، اَصَحِّح: در وقت صبح قرارگرفت (حقیقی) و برآید (مجازی)، مازال: برطرف نشد (حقیقی) و هنوز (مجازی).
۱۲. معمولاً سبب دقیق واژه‌ها از جمله دریافت می‌شود، لذا مؤلف در حد ضرورت، پاره‌ای از سبب آوردن کلمه را درج کرده است. در ضمن برای رعایت اختصار و پرهیز از پر حجم شدن کتاب تا آنجایی که معنای کلمه بدون آوردن جمله روشن بوده، از آوردن مثال خودداری شده است.

۱۳. از آوردن معانی کم کاربرد و نروک کلمات پرهیز گردیده است.
۱۴. دانشجویان زبان و ادبیات عربی باید به این مسأله توجه داشته باشند که استفاده از فرهنگ لغت‌های دو زبانه (عربی به فارسی) یک امر مقطعی و موقتی است و مراجعه به این گونه فرهنگ لغت‌ها تا زمانی سودمند است که در زمان تحصیل تسلیت کافی برای استفاده از فرهنگ لغت‌های یک زبانه (عربی به عربی) را پیدا کرده است؛ بنابراین دانشجویان گرامی باید سعی کنند تا پس از پشت سر نهادن تحصیل و اتمام تحصیلی به فرهنگ لغت‌های عربی به عربی مراجعه کنند و بهتر آن است که حوانات استفاده از فرهنگ لغت‌های عربی به فارسی، از فرهنگ لغت‌های عربی به عربی سر استفاده نمایند.

۱۵. سعی شده این فرهنگ لغت، زودیاب و مختصر باشد و به دانشجویان در قرائت مطبوعات و متون ادبی معاصر کمک کند، با این وجود، اساتید فاضل و باتجربه نیز از آن بی‌نیاز نخواهند بود.

ب. سپاسگزاری

در پایان خداوند بزرگ را سپاسگزاریم که این توفیق و عنایت الهی را نصیبمان فرمود و الطاف بیکرانیش را شامل حالمان نمود تا بتوانیم خدمتی ناچیز به زبان قرآن کریم انجام دهیم و همچنین شایسته است که صمیمانه‌ترین تشکرات قلبی خویش را از سرکار خانم زینب رحمانی که زحمت تایپ و غلط‌گیری فرهنگ لغت را با دقت قابل تحسین بر عهده داشتند و زحمات فراوانی را در این راه متحمل شدند ابراز داریم و برای این استاد کوشا و توانمند از خداوند متعال آرزوی موفقیت و بهروزی روزافزون روزی داریم و از خانم زهرا رحمانی خاکی مسئول قسمت حروفچینی مجمع علمی فرهنگی مجد که زحمت صفحه آرایی فرهنگ لغت را با دقت و صفای پذیر بر عهده داشتند تشکر می‌نماییم و برای ایشان از خداوند متعال آرزوی سلامتی و توفیق الهی داریم.

تو خوشنود باشی و ما رستگار

خدایا حسن کن سرانجام کار

والسلام

ناصر علی عبدالله (حکمت)

زهرا رحمانی

ایبز ۱۳۹۲